

Katkıları ve Sorunlarıyla Uzaktan Eğitime Farklı Bir Bakış: Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Algıları

Ruhan KARADAĞ YILMAZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
rkaradag@erbakan.edu.tr
ORCID ID: 0000-0003-3254-8890

Hayrünisa SAVAŞ
Milli Eğitim Bakanlığı
hayrns@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0568-1189

Süleyman KALKAN
Milli Eğitim Bakanlığı
kalkan5689@hotmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0496-9287

Araştırma Makalesi	DOI: 10.31592/aeusbed.1031333
Geliş Tarihi: 01.12.2021	Revize Tarihi: 03.03.2022
	Kabul Tarihi: 08.03.2022

Atf Bilgisi

Karadağ Yılmaz, R., Savaş, H. ve Kalkan, S. (2022). Katkıları ve sorunlarıyla uzaktan eğitime farklı bir bakış: sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 277-296.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, uzaktan eğitim sürecinin katkıları ve sorunlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek ve uzaktan eğitimin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilerde bulunmaktır. Araştırmada uzaktan eğitim sürecinin sınıf yönetimi, öğretme-öğrenme süreci, ölçme-değerlendirme, iletişim, öğretim materyal ve araç gereçleri bakımından sağladığı katkılara ve karşılaşılan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelenmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilen araştırma verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya 2020-2021 yılı eğitim-öğretim yılında ilkököl 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğretim yapan 20 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarının olumsuz olduğu, uzaktan eğitimde sınıf yönetimi, öğretme-öğrenme süreci, ölçme ve değerlendirme, iletişim, öğretim materyalleri ve araç gereçleri bakımından önemli sorunlarla karşılaşıldığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra uzaktan eğitimin daha fazla teknoloji destekli öğretim uygulamaları gerçekleştirme, öğretim sürecinde dijital kaynakları daha fazla kullanma, online görüşmeler yoluyla velilerle iletişimi güçlendirme, yeni ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımı gibi katkıların olduğu belirlenmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin niteliğinin artırılmasına yönelik Millî Eğitim Bakanlığı, okul yönetimleri ve öğretmen yetiştirme sürecine yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, sınıf öğretmeni, Covid-19.

A Different Perspective to the Distance Education with the Contrubitions and Problems: Primary School Teachers' Distance Education Perceptions

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the opinions of primary school teachers about the contributions and problems of the distance education process and to make suggestions for increasing the quality of distance education. In this context, in the research, the views of primary school teachers on the contributions and the problems encountered of the distance education process in terms of classroom management, teaching-learning process, measurement-evaluation, communication, teaching materials and tools were tried to be examined. In the research, case study design which one of the qualitative research methods was used. 20 primary school teachers teaching in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of primary school in the academic year of 2020-2021 participated in the research. Research data were analyzed with descriptive analysis technique. As a result of the research, it has been revealed that the perceptions of primary school teachers about distance education are negative and they encounter important problems in terms of classroom management, teaching-learning process, measurement and evaluation, communication, teaching materials and tools in distance education. In addition, it has been determined that distance education contributes to more technology-supported teaching practices, to use digital resources more in the teaching process, strengthening communication with parents through online meetings, and to use new measurement and evaluation tools. At the end of the research,

suggestions were presented for the Ministry of National Education, school administrations and teacher training process to increase the quality of distance education.

Keywords: Distance education, primary school teachers, Covid-19.

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization [WHO]) COVID-19'u 1 Mart 2020'de 'küresel bir pandemi' olarak tanımlamış ve dünyadaki tüm yetkililer pandemiye karşı önlemlerini en üst düzeye çıkarmaları konusunda uyarılmıştır (WHO, 2020). Dünyada sağlık, ekonomi, ticaret, sanayi, turizm, sanat, spor gibi birçok alanı etkileyen Covid-19 küresel salgını, eğitimi de doğrudan etkilemiştir. Küresel salgın sürecinde okula devam etmeyen öğrenci sayılarında ciddi bir artış yaşanmış ve 15 Mart'tan sonra hızlanarak bu sayı 1 milyarı geçmiştir (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2020). WHO'nun pandemi ilanından sonra pek çok ülke konunun önemini kavrayarak salgınla mücadele etmek amacıyla ciddi önlemler almaya çalışmıştır. Bu süreçte WHO, eğitimcilere ve öğrencilere, pandemi sırasında kullanılacak bazı çevrimiçi materyaller sağlamak için Dünya Bankası'nın Edtech ekiplerinin bir kaynak listesini sunarak öğrencilerin okul terk oranlarını azaltmak için alternatif öğrenme yaklaşımlarını uygulamalarını tavsiye etmiştir (World Bank, 2020). Ardından pek çok ülke, okullar kapalıyken öğrenme kaybını azaltmak ve bu süreçte derslerin çevrimiçi yürütülmesini sağlamak amacıyla gereken yazılım ve donanımları belirleyerek eğitim sürecinin kesintiye uğramasını engellemeyi hedeflemiştir.

Covid 19 küresel salgın sürecinde ülkemizde de tüm dünyada olduğu gibi eğitim ve öğretimin zarar görmemesi için uzaktan eğitim zorunlu hale gelmiş; uzaktan eğitim örgün eğitime alternatif ve tamamlayıcı bir unsur olarak görülmeye başlamış, geleneksel sınıf ortamında yapılamayan eğitim öğretim uygulamalarının uzaktan eğitimle tamamlanması amaçlanmıştır. Ülkemizde salgın sürecinde eğitimin sürdürülebilirliğini sağlayabilmek amacıyla yenilikçi çözümler aranmış ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm okul seviyeleri için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aracılığıyla uzaktan eğitim uygulamaları başlatılmıştır. Bunun yanı sıra teknolojik altyapısı yeterli olmayan bölgelerdeki dezavantajlı öğrenciler de dikkate alınarak ulusal televizyon kanallarından bazıları eğitimde kullanıma açılarak öğrencilerin eğitime katılım oranı artırılmaya çalışılmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2020).

Uzaktan eğitim kavramı Amerika Birleşik Devletleri Uzaktan Eğitim Derneği (USDLEA, 2004) tarafından uydu, görsel-işitsel, grafiksel, bilgisayarlı ve multimedya vb. teknolojileri kullanarak eğitime erişim biçiminde tanımlanmıştır. Keegan (1986) ise uzaktan eğitimi öğretim materyallerinin seçimi, didaktik olarak hazırlanması ve sunulması, öğrencinin öğrenmesinin desteklenmesi ve denetlenmesini içeren; öğretmen ve öğrenci arasındaki fiziki mesafenin uygun teknik ortamlar ile ortadan kaldırılması ile elde edilen planlı ve sistematik bir etkinlik olarak tanımlamaktadır. Sınıf içi öğrenme-öğretme etkinliklerinin gerçekleştirilemediği durumlarda, belirli bir merkezden değişik ortamlar yoluyla sunulan bir öğretim biçimi (Alkan, 1987) olan uzaktan eğitim, eğitim sürecine katılanların (öğretmen ve öğrenenlerin) fiziksel olarak farklı ortamlardan, farklı araçlarla ve farklı zamanlarda iletişim kurmasını sağlamaktadır (Kiryakova, 2009). Öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunmadığı durumlarda eğitimin sürekliliğini sağlamayı amaçlayan uzaktan eğitim (Wills, 1993) öğretme öğrenme süreçlerinde “bireysellik”, “esneklik” ve “bağımsızlık” olanağı tanımakta (Uşun, 2006) ve eğitimin sürdürülebilirliğini sağlama bağlamında pek çok faydası bulunmaktadır (Akinbadewa ve Sofowora, 2020).

Dünyanın pek çok ülkesi uzaktan eğitimle Covid 19 salgını nedeniyle tanışmış olmasına rağmen, uzaktan eğitim modelinin aslında oldukça eskilere dayanan bir uygulama olduğu belirtilmektedir. Uzaktan eğitim, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Boston'dan Caleb Phillips'in posta yoluyla iletilen haftalık dersler aracılığıyla kısaca eğitim sunmasından bu yana yaklaşık 300 yıldır varlığını sürdürmektedir (Clark, 2020). Korkmaz ve Toraman (2020) ise uzaktan eğitimin bir terim olarak ne zaman ortaya çıktığı konusunda literatürde bir fikir birliği bulunmamakla birlikte ilk uygulamalarının 1850'li yıllara dayandığını ifade etmektedir. Dijital teknolojideki gelişmeler sayesinde uzaktan eğitimin hem tanımı hem de uygulamaları değişerek bir çevrimiçi öğrenme biçimine dönüşmüştür (Siemens, Gašević ve Dawson, 2015). Nirmalani Gunawardena ve Stock McIsaac (2004)

son yıllarda uzaktan eğitim alanının çarpıcı bir biçimde değiştiğini, ağ bağlantılı öğrenme, bağlantılı öğrenme alanları, esnek öğrenme ve hibrit öğrenme sistemleri gibi kavramların uzaktan eğitimin kapsamını genişlettiğini ve önceki uzaktan eğitim modellerinin doğasını değiştirdiğini ifade etmektedir. Uzun bir geçmişi olan uzaktan eğitim, ülkemizde önce mektupla başlamış, radyo ve televizyon teknolojisindeki gelişmeler sayesinde de dersler radyo ve televizyondan yayınlanarak yürütülmüştür. Ardından bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler ve sanal öğrenme ortamlarıyla uzaktan eğitim sürdürülmeye devam etmiştir (İşman, 2011).

Uzaktan eğitimin öğrenci merkezli olması, öğrencilerin farklı zamanlarda çalışma ve tekrar imkânı bulması, eğitimde zaman ve mekân sınırının olmaması, bireysel öğrenmeyi teşvik etmesi olumlu özellikleridir. Bunun yanında uzaktan eğitim sürecinin sınırlılıkları da mevcuttur. Bu anlamda öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin araştırılması uzaktan eğitim sisteminin geliştirilmesi ve niteliğinin artırılması açısından önem taşımaktadır.

Ülkemizde ve dünyanın çeşitli bölgelerinde son iki yılda gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik araştırmaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu bağlamda ülkelerin Covid 19 sürecinde çevrimiçi eğitime geçiş süreçleri, bu süreçte hemen hemen tüm eğitim basamaklarında öğretmenlerin ve öğrencilerin yaşadıkları sorunlar analiz edilmeye çalışılmaktadır. Ülkemizde Demir ve Özdaş (2020) tarafından sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetlerinin neler olduğu ve bu faaliyetlerin nasıl gerçekleştirildiği; Erbil, Demir ve Erbil (2020) tarafından yapılan çalışmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinin teknik altyapısına ve öğrencilerin derse katılımına ilişkin görüşleri, Saygı (2021) tarafından yapılan çalışmada ise sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar araştırılmaya çalışılmıştır. Hebecci, Bertiz ve Alan (2020) tarafından uzaktan eğitime ilişkin farklı branşlardan öğretmen ve öğrencilerin görüşleri araştırılmıştır. Doğan ve Koçak (2020), Koçoğlu ve Tekdal (2020) ve Korkmaz ve Toraman (2020), tarafından da farklı branşlardaki öğretmenlerin Covid 19 salgını sırasında yürütülen uzaktan eğitim etkinliklerine yönelik görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Karakaya, Arık, Çimen ve Yılmaz (2020) tarafından biyoloji öğretmenlerinin, Kesendere, Şenol Sakin ve Acar (2020) tarafından ise müzik öğretmenlerinin salgın sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri araştırılmış; Orhan ve Beyhan (2020) tarafından da öğretmenlerin Covid-19 sürecinde uzaktan eğitime ilişkin algıları ve öğretim deneyimleri incelenmiştir. Son iki yılda benzer çalışmaların dünyanın farklı bölgelerindeki ülkelerde de arttığını görmek mümkündür. Arora ve Srinivasan (2020) tarafından Hindistan'da gerçekleştirilen araştırmada uzaktan eğitimin benimsenme oranları, faydaları ve uzaktan eğitimde yaşanan zorluklar; Bergdahl ve Nouri (2021) tarafından İsveç'te Covid 19 sürecinde krize bağlı uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğretmen deneyimleri ve karşılaştıkları sorunlar; Ballová Mikušková ve Verešová (2020) tarafından ise ilk ve ortaöğretim düzeyindeki Slovak öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algıları ve deneyimleri araştırılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde sınıf öğretmenliği alanında yapılan çalışmaların yeterli olmadığı ve bu çalışmanın kapsamından farklı olduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırmaların büyük bir kısmında öğretmen görüşlerinin genellikle anket ve ölçekler yoluyla toplanmaya çalışıldığı ve çalışmaların büyük bir kısmının ise farklı branşlarda görev yapan öğretmenleri kapsadığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, yapılan bu çalışma sınıf öğretmenliği alanında farklı sınıf düzeylerinde görev yapan öğretmenlerle derinlemesine görüşmeler yoluyla uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin bir perspektif sunması ve ilgili literatüre katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitim sürecinin katkılarına ve sorunlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu bağlamda araştırmada şu sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik algıları nasıldır?
2. Uzaktan eğitim sürecinin
 - sınıf yönetimi
 - öğretim-öğrenme süreci
 - iletişim becerileri
 - ölçme-değerlendirme

- teknoloji kullanımı
 - materyal-ders araç gereçleri açısından katkıları ve sorunlarına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Uzaktan eğitim sürecinin sürdürülmesine ilişkin öğretmenlerin görüşleri ve gerekçeleri nelerdir?
4. Uzaktan eğitim sürecinin niteliğinin artırılması için öğretmenlerin;
- Milli Eğitim Bakanlığına
 - okul yönetimine
 - öğretmen eğitimi sürecine (eğitim fakültelerine) yönelik görüş ve önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yöntemi benimsenerek gerçekleştirilen bu çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmasında çalışmada ele alınan durumla ilgili faktörler araştırılmakta ve katılımcıların durumu nasıl etkiledikleri ve durumdan nasıl etkilendikleri incelenmeye çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Durum çalışmasında araştırmacı gerçek yaşam bağlamındaki yeni veya sınırlı bir sistemi derinlemesine bilgi toplayarak araştırmaktadır (Creswell ve Poth, 2016). Bu çalışmada küresel salgın sürecinde uygulanan uzaktan eğitim incelenmesi gereken bir durum olarak düşünülmüş ve öğretmenlerin bu duruma yönelik deneyimleri ve algıları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmada uzaktan eğitim sürecine ilişkin süreç ve bu durumun öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi bütüncül bir yaklaşımla araştırılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmaya 2020-2021 yılında Konya ili Selçuklu ilçesinde bir, Cihanbeyli ilçesinde ise dört ilkökul olmak üzere toplam beş resmi ilkökulda görev yapan 20 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma katılımcılarının demografik özellikleri tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri (N=20)

Özellikler	n	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	15	%75
Erkek	5	%25
Öğrenim Durumu		
Lisans	19	%95
Lisans Üstü	1	%5
Meslek Yılı		
10-15 yıl	4	%20
16-20 yıl	5	%25
20-30 yıl	10	%50
30yıl ve Üzeri	1	%5
Öğretmenlerin Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı		
1.Sınıf	2	%10
2.Sınıf	3	%15
3.Sınıf	8	%40
4.Sınıf	7	%35
Uzaktan Eğitim Konusunda Hizmetçi Eğitim Kursu /Seminer Alma Durumu		
Evet	17	%85
Hayır	3	%15

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışmaya 15 kadın (%75), 5 erkek (%25) olmak üzere toplam 20 sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılımcıların 19’u lisans, 1’i ise lisansüstü eğitim mezunudur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%50) 20-30 yıl mesleki deneyime sahip olduğu ve (%40)

3. sınıfta öğretim yaptığı görülmektedir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%85) uzaktan eğitim süreci ile ilgili hizmet içi eğitim aldıkları dikkat çekmektedir.

Veri Toplama Araçları

Uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüş ve deneyimlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından 9 sorudan oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu öncelikle dil ve anlatım bakımından uygunluğunun kontrol edilmesi açısından iki uzmana gönderilmiştir. Uzmanlardan gelen görüşlere uygun olarak forma son hali verilmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Açık uçlu görüşme formu öğretmenlere bizzat araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında öncelikle araştırmacılar tarafından görüşmeye gönüllü olarak katılmak isteyen öğretmenler tespit edilmiş, daha sonra bu öğretmenlerle görüşme yapabilmek için randevu alınmıştır. Araştırma verileri Zoom toplantı programı aracılığıyla uzaktan yüz yüze görüşmeler şeklinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması için geliştirilen açık uçlu görüşme formuna ilişkin etik kurul onay belgesi ve araştırma izinleri alındıktan sonra araştırma verilerinin toplanması aşamasına geçilmiştir.

Araştırma verilerinin analizinde nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımında araştırmacılar elde ettikleri verileri, daha önceden belirlenen temalara göre özetlemekte ve yorumlamaktadır. Betimsel analizin amacı, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Betimsel analizde, katılımcıların görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara da yer verilmektedir. Bu çalışmada da katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilerek bulgular sunulmuştur.

Araştırma Etiği

Bu çalışmanın yürütülmesinde etik açıdan bir sakınca bulunmadığına Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı Etik Kurulunca (10.09.2021 tarih ve 2021/470 sayılı) oy birliğiyle karar verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel geçerlik, araştırmacının belirli prosedürleri kullanarak bulguların doğruluğunu kontrol etmesi; nitel güvenilirlik ise araştırmacının yaklaşımının farklı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen çalışmalarla tutarlılığı anlamına gelmektedir (Gibbs, 2007; aktaran Creswell, 2014). Bu çalışmada araştırmacının iç geçerliğini sağlamak için verilerin toplanması, analizi ve yorumlama süreci ayrıntılı olarak açıklanmaya çalışılmış; dış geçerliği sağlamak amacıyla da elde edilen bulguların önceki araştırma sonuçlarıyla birlikte yorumlanması, benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini sağlayabilmek amacıyla öncelikle veri toplama sürecinin ardından verilerin transkripsiyonu yapılarak katılımcı teyidi alınmıştır. Çalışma verilerinin analizinde dışarıdan bir araştırmacı da analiz sürecine dahil edilerek analizler kontrol edilmiştir. Veri analizinin güvenilirliğini artırmak amacıyla yapılan hesaplamalar sonucunda kodlayıcılar arası görüş birliği oranı %93 olarak bulunmuştur (Miles ve Huberman, 1994). Araştırmacının iç güvenilirliğini sağlamak amacıyla da katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmada öncelikle sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim kavramına ilişkin algılarını ortaya çıkarmak için kullandıkları metaforlar ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar ve açıklamaları tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Kavramına Yönelik Kullandıkları Metaforlar

Algılar	Metafor	Açıklama
Olumsuz metaforlar	Cadının uzattığı elma	Acı ve zararlı
	Balon	Büyük ama içi hava dolu
	Düdüklü tencere	İçini açmadan tadına bakamıyorsun. Açtığın zaman da çok fazla keyif almadığını hissedebiliyorsun. Pişmemiş olduğunu fark ediyorsun.
	Koşu bandı	Koşuyorsun koşuyorsun ama yerinde sayıyorsun.
	Manken	Uzaktan kanlı canlı görünür fakat yaklaştıkça duygusuz, etkisiz bir biblo görürsün. Cansız ve ruhsuzdur.
	Platonik aşk	Tek taraflı aşk gibidir. Bakanlık seviyor ama biz sevmiyoruz.
	Bomba	Elimizde patlayabilir.
	Kablolarla bağlı hayat	Kablolar koptuğu an hayat bitiyor.
	Vitrin	Bakarsın, geçersin.
	Kutu	Çocuğun eğitimden ne öğrendiğini asla bilemezsin
Film	Film bittikten belli bir sonra hatırlamazsın.	
Uzaktan görünen dağ	Etkisi zamanla daha iyi hissedilir.	
Maskeyle koklanan çiçek	Uzaktan etkisini hissedemezsin.	
Olumlu metaforlar	İlaç	Zor durumlarda yardımcımızdır.
Nötr		Kimi öğretmen, veli ve öğrenciye göre iyi kullanılırsa amacına uygun güzel bir yoldur. Kimi öğretmen, veli ve öğrenciye göre ise işkence ve zorluktur.
	Silah	Nasıl ilaç bazı hastaları iyileştirir ama bazı hastalara da yan etkisi vardır. Uzaktan eğitim de böyledir. Dersle ilgilenen, ders yapmak isteyen öğrenci için iyileştirici ama dersten uzak kalmak isteyen öğrenci için kötü etkileri vardır.
	İlaç	

Araştırmaya katılan öğretmenler tarafından uzaktan eğitim kavramına ilişkin 19 metafor üretilmiş ancak üretilen metaforların 2'sinin açıklaması tam olarak yapılmadığı için değerlendirmeye alınmamıştır. Öğretmenler tarafından üretilen metaforların çoğu uzaktan eğitime ilişkin öğretmenlerin olumsuz algı içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı uzaktan eğitimin etki ve sonuçlarının somut olarak görülmediğini düşünmekte ve uzaktan eğitimde ilerleme kaydedemediklerini ifade etmektedir. Araştırmaya katılan iki öğretmen uzaktan eğitime ilişkin kararsız bir bakış sergilemiş, uzaktan eğitimin kullanım amacına göre etkisinin değişebileceğini ifade etmiştir. Bir öğretmenin ise uzaktan eğitime ilişkin algılarının olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitimin sınıf yönetimine yönelik katkıları ve sınırlılıklarına ilişkin bulgular tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Sınıf Yönetimine İlişkin Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	-Sessiz, gürültüsüz bir öğrenme ortamı oluşturma	-Ses ve ekran kontrolü olması iyi oldu. İstedikimiz zaman herkesin sesini kapattık. Söz hakkı vermek istediğimizde de açabildik (Ö19).
	-Konuşma becerilerini geliştirme (konuşma sırasında söz alma, sırayla konuşma)	-Seslerini kapattıkları için sessiz bir ortam oluyor (Ö15). -Birbirlerini dinlemeyi, sırayla konuşmayı öğrendiler. Tıpkı televizyoncu, radyocu gibi birbirimize karşı hitabımız değişti. Çünkü çocuklardan başka birilerinin de bizi dinlediğini biliyorduk (veliler) (Ö12).
	-Kontrolü sağlama -Öğrencilerde otokontrolü sağlama	
Sorunları	-Ailedeki gürültünün öğretim sürecine yansması	Ev ortamında çocukların dikkatini dağıtacak çok faktör oluyordu. Televizyon açıkken dikkatleri televizyona

-Öğrencilerin hepsinin aynı anda konuşmaya çalışması (gürültülü ortam)	yöneliyordu. Bu da sınıf yönetimini güçleştiriyordu (Ö1).
-Görüntü açılmadığı zamanlarda çocuğun derse katılımını takip edememe	Görüntü olarak ekranda, ama sorduğum sorulara bile cevap veremiyordum. Çocuğun öğrenip öğrenemediğini anlayamadık (Ö2).
-Ailenin kontrolü ele geçirmesi	Uzaktan eğitimi aileler yönetti. Çocuk öğrendi mi öğrenemedi mi anlayamadık. Sorduğumuz soruların cevaplarını veliler yan taraftan söyledi (Ö4).
-İnternet, teknolojik donanım vs. nedeniyle bağlantı sorunları	İnternet ve bağlantı sıkıntısından dolayı derse geç girmeler sıkıntı oldu (Ö18).
-Disiplin sağlayamama	Disiplin sağlama konusunda sıkıntılar yaşadık. Otorite kuramadık ilk zamanlarda (Ö14).
-Ödev kontrolü ve sorulan sorulara cevap verme sırasında öğrencinin sistemden çıkması	Verilen etkinlik ve ödevler eksik yapıldı. Ödevlerin kontrolü sırasında veliler ödevi göndermediler (Ö9).
-Kalabalık sınıflarda kontrolü sağlama güçlüğü	
-Sınıf kurallarına uymama	
-Ekran karşısında dikkat çekme sorunları	Ekran karşısında çocukların dikkatini çekmek ve dersin devamlılığını sağlamak bazen sorun oluşturdu (Ö18).
-Velilerin derslere müdahale etmesi nedeniyle sınıf disiplininde sorunlar yaşama	

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümü uzaktan eğitimde öğrencilerin seslerini sistem üzerinden kapatma imkânı bulmaları nedeniyle sınıfta gürültü ortamının azaldığını, bu nedenle sessiz ve gürültüsüz bir öğrenme ortamı oluşturulduğunu, bu durumun sınıf yönetimini olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarına göre uzaktan eğitimin sınıf yönetimine en büyük katkısı sınıftaki gürültü ortamının azalması ve sessiz bir öğrenme ortamının oluşturulmasıdır. Buna karşın uzaktan eğitimin sınıf yönetimini olumsuz etkilediğini belirten öğretmen sayısı da oldukça fazladır. Öğretmenlerin büyük bir bölümü ailelerin ödevleri kendilerinin yapması ve sorulan soruları kendilerinin yanıtlaması nedeniyle sınıf yönetimini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Ayrıca süreçte ailelerin gürültü ortamının öğretim sürecine yansması ve öğrencilerin hep birlikte konuşmaya çalışması nedeniyle sınıf yönetiminin güçleştiği katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenler kalabalık sınıflarda kontrolü sağlamada güçlük çektiklerini, öğrencilerin sınıf kurallarına uymadıklarını, ekran karşısında öğrencilerin dikkatini sağlamada güçlük çektiğini ve disiplinin sağlanmadığını belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitimin öğretme öğrenme süreci açısından katkıları ve sorunlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Öğretme-Öğrenme Süreci Açısından Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	-Daha fazla teknoloji destekli öğretim uygulamaları gerçekleştirme -Daha fazla görsel içerik kullanma -Soru cevap tekniğini daha fazla kullanma imkânı bulma -Yeni Web 2.0 araçlarını tanıma ve öğretim sürecinde kullanma -Öğretim sürecinde dijital kaynakları kullanma (z kitap, e-book) -Dijital oyun ve etkinliklerin dersleri eğlenceli hale getirmesi -Öğrencilerin öğrenme düzeyini belirlemede kolaylık sağlama
Sorunları	-Yaparak yaşayarak (somut) öğrenmenin gerçekleşmemesi -Değerlendirme sürecinde dönüt alamama -Sürekli ekrana bakmaya bağlı sorunların artması (baş ağrısı, göz ağrısı, derse ilgi kaybı, odaklanma sorunu, dikkat eksikliği) -Etkileşim azlığı -İşbirliğine dayalı, grup çalışmalarının gerçekleştirilememesi -Video dışındaki ders kaynakları ve materyallerin sınırlı kullanımı -Teknolojiyi kullanmada zorlanma -Çocuklarda teknoloji bağımlılığının artması -Ailenin ders esnasında ekranı kapatması

- Çocukların algılama ve konuşma becerilerinde zayıflama
- Zaman yetersizliği nedeniyle öğrencilere söz hakkı verememe

Uzaktan eğitimin öğretme öğrenme süreci açısından katkılarını belirten Ö11 görüşlerini “Sınıfta yapamadığımız ve kullanamadığımız her şeyi sanal ortamda çok daha iyi yaptık. Sınırsız erişim sağladık. Çocukları sıkmadan kısa sürede iyi etkinlikler yaptık. Sınıf ortamına göre seçenek daha fazlaydı.” biçiminde ifade etmiştir. Uzaktan eğitimin öğretme öğrenme süreci açısından yarattığı sorunlarla ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde ise öğretmenler uzaktan eğitimde somut öğrenme (yaparak-yaşayarak) imkânının bulunmadığını, değerlendirme sürecinde etkili bir biçimde dönüt alınmadığını, öğretim sürecinde etkileşimin yeterli düzeyde olmadığını, sürekli ekrana bakmaya bağlı sorunların (baş-göz ağrısı, derse ilgi kaybı, dikkat eksikliği ve odaklanamama sorunu) arttığını, işbirliğine dayalı çalışmaların gerçekleştirilemediğini ve video dışındaki ders kaynaklarının ve materyallerinin derslerde sınırlı bir biçimde kullanılabildiğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimin öğretme-öğrenme süreci açısından yarattığı sorunlarla ilgili görüşlerini belirten öğretmenlerden Ö3 “Amacı dışında kullanım arttı. Odaklanma sorunlarının arttığını fark ettik. Dikkat eksikliği meydana geldi. Başarılı öğrenciler için avantaj olurken başarısız öğrenciler eridi.” derken Ö4 de “Yüz yüze eğitimde materyal kullanımı oluyordu fakat uzaktan eğitimde materyal kullanımında problem yaşadık. Okulda çocuklarla materyalleri kullanabiliyorduk fakat uzaktan eğitimde videolara yöneliyorduk.” biçiminde düşüncelerini ifade etmiştir. Uzaktan eğitimde öğrencilerin algılama ve konuşma becerilerinin yüz yüze eğitime göre zayıfladığını belirten Ö19 da “Algılamada ve konuşmada eskisi kadar pratik değiller.” diyerek uzaktan eğitimin öğrenme süreci açısından yarattığı sorunları açıklamıştır.

Uzaktan eğitimin iletişim becerileri açısından katkılarını ve sorunlarına ilişkin öğretmen görüşleri tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5
İletişim Süreci Açısından Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	-Online görüşmelerle daha fazla veliye ulaşma imkânı bulma -Veli iletişimini artırma -Katkısı yok.
Sorunlar	-Öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen iletişiminin sanal ortamda olumsuz etkilenmesi -Öğrenci-öğretmen iletişim yetersizliğinin öğrenmeyi olumsuz etkilemesi -Sanal ortamda iletişimde teknik sıkıntılar yaşanması -Ev ortamının iletişimi güçleştirmesi -Öğretmen-öğrenci-veli iletişimde sorunlar yaşanması -Sosyal etkileşime imkan tanımaması -Duyguların yeterince ifade edilememesi

Tablo 5’te görüldüğü gibi çalışmaya katılan sınıf öğretmenleri uzaktan eğitimde öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen boyutunda iletişim sorunları yaşandığını ve uzaktan eğitimin iletişimi olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir. Buna karşın uzaktan eğitimin öğretmen-veli iletişiminin artması ve online görüşmelerde daha fazla veliye ulaşma imkânı bulmaları nedeniyle uzaktan eğitimin katkı sağladığı düşünülmektedir.

Uzaktan eğitimin ölçme-değerlendirme boyutu açısından katkı ve sorunlarına ilişkin sınıf öğretmeni görüşleri tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6
Ölçme-Değerlendirme Açısından Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	-Değerlendirme çeşitliliği ve sıklığında artış -Anında ve hızlı değerlendirme yapma imkânı sunma -Daha pratik bir biçimde sonuçlara ulaşma -Yeni ölçme değerlendirme araçlarıyla tanışma (Quiz ve Kahoot vb.) -Ölçme ve değerlendirmede Web 2.0 araçlarının kullanımına ilişkin bilgi ve beceri edinme. -Daha eğlenceli ve kolay bir biçimde değerlendirme yapma
Sorunlar	-Çocuğun gerçek öğrenme düzeyini ölçmede sorun yaşama

- Velinin sorulan sorulara kendisinin yanıt vermesi nedeniyle değerlendirmenin adil ve objektif bir şekilde yapılamaması
- Yazma becerilerini değerlendirmede sorun yaşama
- Ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı ve güvenilir bir biçimde yapılamaması

Araştırmaya katılan öğretmenler uzaktan eğitimin ölçme ve değerlendirme sürecine en büyük katkısını değerlendirme çeşitliliğini ve sıklığını artırması, anında ve hızlı değerlendirmeye imkân sunması, daha pratik bir biçimde sonuçlara ulaşmayı kolaylaştırması, yeni ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin bilgi ve beceri edinmelerini sağlaması şeklinde ifade etmiştir. Öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme boyutunda yaşanan en büyük sorun ise çocuğun gerçek öğrenme düzeyini tespit edememe, velilerin ölçme sürecine müdahale etmesi (soruları kendilerinin cevaplaması) nedeniyle değerlendirmenin adil ve doğru bir biçimde yapılamaması, yazma becerilerinin değerlendirilmesinde sorun yaşanmasıdır.

Uzaktan eğitim sürecinin teknoloji kullanımı açısından katkılarına ve sorunlarına ilişkin öğretmen görüşleri tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Teknoloji Kullanımı Açısından Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	<ul style="list-style-type: none">-Öğretim süreci ve günlük yaşamda teknoloji kullanımında artış-İletişimi hızlandırma-Öğrenci, öğretmen ve velilerin bilgisayar kullanma becerilerini artırma-Daha kısa sürede etkili öğrenme araçlarına ulaşma-Bilgisayarın temel işlevlerini öğrenme-Web 2.0 araçlarını kullanma becerisi-Teknolojinin eğitimin bir parçası olduğunu anlama-Bazı bilgisayar programlarını kullanmayı öğrenme-Teknoloji destekli işbirliğine dayalı öğrenme grupları oluşturma-Mesleki gelişimi destekleme-Uzaktan eğitim araçlarını tanıma fırsatı bulma
Sorunlar	<ul style="list-style-type: none">-İlk zamanlarda teknolojinin doğru kullanımı konusunda sorun yaşama-Sistemin işleyişini tam kavrayamama nedeniyle verimli ders işleyememe-Kullanılan teknolojinin çocukların öğrenme alanlarına hitap etmemesi-Yaparak-yaşayarak, somut öğrenmelere imkân sunmaması-Çocuklarda teknoloji bağımlılığını artırması-Bir anda, hazırlıksız bir biçimde uzaktan eğitime geçiş nedeniyle sorun yaşama-Kesinti ve internet yetersizliği nedeniyle derslere aktif katılamama-Teknolojiye erişim imkânı bulamayan öğrenciler için eğitime eşit erişim ilkesinin sağlanamaması

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tümü uzaktan eğitimin teknoloji kullanımı açısından katkıları olduğuna inanmaktadır. Öğretmenler uzaktan eğitim sayesinde öğretim sürecinde ve günlük yaşamda teknoloji kullanımında artış yaşandığını; öğrenci, öğretmen ve velilerin bilgisayar kullanma becerilerinin arttığını, daha kısa sürede etkili öğrenme araçlarına ulaşma imkânı bulduklarını, Web 2.0 araçlarını ve bazı bilgisayar programlarını kullanma becerilerinde artış yaşandığını belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmaya katılan bazı öğretmenler uzaktan eğitim sayesinde mesleki gelişimlerini destekleme imkânı bulduklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerden Ö1 “Zorunlu olarak teknolojinin içine girdik. Çok zorlandık fakat çok faydası oldu. Sadece okul için değil günlük hayatımızda da önümüzdeki birçok engeli kaldırdı. İletişimimizi hızlandırdı.” derken Ö4 “Bilgisayarın temel işlevlerini öğrendik. Teknoloji çağına daha olumlu bakmaya başladım.” biçiminde uzaktan eğitimin katkılarına ilişkin görüş bildirmiş; Ö2 de “Herkes bilgisayar kullanmayı öğrendi. Bu sayede ders anlatım ve ödevlendirme açısından hızlı bir öğrenme gerçekleştirdik.” diyerek uzaktan eğitimin teknoloji kullanımına olumlu yansımalarını ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinin teknoloji kullanımı açısından birtakım sorunlara neden olduğu da öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Öğretmenler uzaktan eğitime hazırlıksız geçilmesi nedeniyle başlangıçta sistemin işleyişini tam olarak kavrayamadıklarını, verimli bir biçimde ders işleyemediklerini, kullanılan teknolojinin çocukların öğrenme alanlarına hitap etmediğini, yaparak-

yaşayarak somut öğrenme imkânı yaratılmadığını, çocuklarda teknoloji bağımlılığının arttığını, kesinti ve internet bağlantı sorunları nedeniyle öğrencilerin derslere aktif olarak katılmadıklarını ve teknolojik donanıma sahip olamayan çocukların eğitime diğer öğrencilerle eşit bir biçimde erişim imkânı bulamamaları nedeniyle sorunlar yaşandığını açıklamışlardır. Bu konuda öğretmenlerden Ö1 “İlk başlarda sistemin işleyiş biçimini tam olarak bilmediğimiz için çocuklarla eğitimsel iletişimde büyük sıkıntılar yaşadık. Verimli ders işleyemedik. Teknolojiyi çok iyi kullanamadığımız için süreyi verimli kullanamadık”, Ö11 “İmkânların kısıtlı olması, internet kullanım oranının istediğim seviyede olmaması ve hiç bağlanamayan öğrenciler için bir şey yapılamaması benim için büyük kayıp oldu.” biçiminde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Uzaktan eğitim sürecinin materyal-ders araç gereçlerinin kullanımı açısından katkılarına ve sorunlarına ilişkin öğretmen görüşleri tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Materyal, Ders Araç ve Gereç Kullanımı Açısından Katkıları ve Sorunlarına İlişkin Görüşler

Katkıları	-Dijital araç-gereçleri kullanma becerisinde artış -Teknoloji sayesinde materyal ve araç-gereçlere kolay erişim -Video kullanımında artış -Web 2.0 araçlarının yaygın bir biçimde kullanılmaya başlaması -e-kitap kullanımında artış -Ailelerin eğitim harcamalarının azalması -Dijital içeriklerin kullanımının artması
Sorunlar	-Uzaktan eğitime uygun materyallerin olmaması -Yüz yüze olmadığı için yalnızca görsel materyalle sınırlı kalması -Materyale erişimin olmaması nedeniyle somut ve etkili öğrenmenin gerçekleşmemesi

Araştırmaya katılan öğretmenler uzaktan eğitimin öğretim materyalleri ve ders araç gereçlerinin kullanımı bakımından katkıları olduğunu düşünmektedir. Öğretmenler uzaktan eğitim sayesinde dijital araç gereç kullanma becerilerinin geliştiğini, dijital içeriklerin ders sürecinde daha fazla kullanıldığını, Web 2.0 araçlarının, video ve görsel materyallerin daha fazla kullanılmaya başlandığını ve uzaktan eğitim sürecinde ailelerin eğitim harcamalarının azaldığını belirtmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerden Ö7 “Web 2.0 araçları tanındı ve yaygınlaştı. Bilgisayar kullanımı gelişti. Ders kitapları e-kitaplara dönüştü.”, Ö16 “Farklı kaynakları ekrana yansıttık. Kullandığımız materyal sayısı arttı. Belgeseller ve farklı videolar izlettik.” biçiminde görüşlerini açıklamışlardır. Uzaktan eğitim sürecinde materyal ve araç gereç kullanımı konusunda karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin tümünün dijital ortamda sunulan materyallerin öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmesine imkân vermemesi nedeniyle etkili bir öğrenmenin gerçekleşmediğini düşündükleri görülmüştür. Bu konuda Ö6 “Yaparak-öğrenerek gerçekleştirmemiz gereken materyallere erişemedik. Yani sanal materyaller her zaman her derste yeterli olmadı.”, Ö12 “Materyallerin hepsinin sanal ortamda olması ve materyallere dokunamamaları etkili öğrenmeyi azalttı.” biçiminde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimin sürdürülmesine ilişkin görüşleri ve gerekçeleri tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimin Sürdürülme Durumuna İlişkin Görüşleri

Sürdürülmeli	-
Kısmen sürdürülmeli	-Mecbur kalmadıkça yüz yüze eğitim yapılmalı. -Çocuklarda dikkat dağınıklığına neden olması -Uzaktan eğitime katılan ve katılmayan öğrenciler arasında eğitim eşitsizliği yaratması -Çocukların teknolojik imkânlarının sınırlılığı nedeniyle derslere aktif katılımın gerçekleşmemesi -Tam ölçme ve değerlendirilmenin gerçekleştirilememesi
Sürdürülmemeli	-Çocukların duygusal gelişimini ve sosyalleşmesini engellemesi -Yüz yüze eğitimin yerini tutmaması -Yüz yüze eğitimden daha zor ve yorucu olması -Çocukların evde çalışma ortamının olmaması, kalabalık ailelerde uzaktan eğitim sürecinin etkili olmaması

- Kuralsız, disiplinsiz ve bağımlı bireyler yetişmesine neden olması
- Çocukları bencilleştirmesi
- İletişimi sınırlandırması
- Derse aktif katılımın az olması
- Yaş grubuna (ilkokul öğrencilerine) uygun olmaması

Araştırmada uzaktan eğitimin sürdürülmesine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerden yalnızca birinin uzaktan eğitimin mecburiyet halinde devam edebilmesinin mümkün olabileceğini düşündüğü görülmektedir. Geri kalan öğretmenlerin tümünün uzaktan eğitime karşı çıktığı dikkat çekmektedir. Öğretmenler uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre daha zor ve yorucu olduğunu, çocuk gelişimi açısından oldukça büyük sorunlarla karşılaştığını ifade etmişlerdir. Çocuklarda dikkat dağınıklığına neden olması, eğitimde eşitlik ilkesinin yerine getirilememesi, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimini olumsuz etkilemesi, ölçme ve değerlendirmenin tam ve etkili bir biçimde gerçekleştirilememesi, derse katılımın az olması, ilkokul öğrencilerinin yaş grubuna uygun olmaması gibi gerekçelerle öğretmenler uzaktan eğitimin sürdürülmesini istememektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden Ö1 “*Çocukları bencilleştiriyor, çocukların göz teması kurmasını engelliyor, çocukları yüz yüze takdir etmek çok farklı o yüzden onun mutlu olduğunu görmek veya hatalarını öğretmek için asla ve asla uzaktan eğitimi tavsiye etmiyorum. Kendi ve arkadaşlarımla ruh sağlığı için de desteklemiyorum. Paylaşmak vb. duyguları okulda öğreniyor.*” derken Ö9 ise “*Kesinlikle istemem. Sadece ekrandan görüyorsun. Dokunmak, koklamak yok. Biz insanız, duygunun olmadığı yerde her şey eksik kalır. Öğrencilerin sosyalleşmesi eksik kalır.*” biçiminde görüşlerini belirterek uzaktan eğitimin sürdürülmesi görüşüne karşı çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim sürecinin niteliğinin artırılmasına ilişkin öğretmen görüş ve önerileri tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10

Uzaktan Eğitim Sürecinin Niteliğinin Artırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

MEB’e yönelik görüş ve öneriler	<ul style="list-style-type: none">-Ders sayısı azaltılmalı (en fazla 4 ders olmalı)-Ders süreci en fazla 20 dk olmalı-Video etkinlikleri artırılarak donanımlı hale getirilmeli-Ders içeriğine yönelik donanımlar geliştirilmeli-Temel dersler uzaktan eğitimle yapılmalı-İlkokul basamağında uzaktan eğitim yapılmamalı-Yeterli altyapı ve teknik destek sağlanmalı-Her sınıf seviyesinde e-içerikler zenginleştirilmeli-EBA tanıtımı daha kapsamlı yapılmalı.-Öğretmenlere uygulamalı eğitim verilmeli-Öğretmenlere konu ile ilgili “nitelikli” bir öğretici program uygulanmalı-Eğitim sitelerine ücretsiz erişim sağlanmalı-Fırsat eşitliği sağlanmalı-Öğretmen ve öğrencilere eğitim alanında kullanacağı internet paketi sağlanmalı
Okul yönetimine yönelik görüş ve öneriler	<ul style="list-style-type: none">-Veliler bilinçlendirilmeli-EBA destek noktaları artırılmalı-Seyreltilmiş sınıf eğitimi uygulanmalı-Derslerin süreleri ve planlama öğretmen görüşleri alınarak yapılmalı-Öğretmenlere uzaktan eğitimle ilgili eğitimler verilmeli-Uzaktan eğitime katılmayan öğrenciler telafi eğitimlerine yönlendirilmeli-Öğretmenlerin motivasyonları artırılmalı
Öğretmen eğitimine ilişkin görüş ve öneriler	<ul style="list-style-type: none">-Öğretmen adaylarına uzaktan eğitimle ilgili eğitimler verilmeli-Eğitim fakültelerinde 1. sınıftan itibaren uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmeli-Eğitim fakültelerinde e-içerik hazırlama ve dijital ölçme ve değerlendirme konularına önem verilmeli-Öğretmen adaylarına uzaktan eğitim araçları konusunda eğitimler verilmeli-Teknoloji konusunda daha donanımlı öğretmenler yetiştirilmeli-Eğitim programları günümüz şartlarına göre düzenlenmeli-Öğretmen adaylarına bilgi, iletişim ve teknoloji becerilerini arttırmaya yönelik eğitimler verilmeli.

Araştırmada öğretmenler uzaktan eğitimin niteliğinin artırılması amacıyla MEB, okul yönetimleri ve öğretmen eğitimine ilişkin çeşitli görüş ve önerilerini sunmuşlardır. Öğretmenler uzaktan eğitimde ders sayısının fazla ve ders sürelerinin uzun olması nedeniyle süreç içinde sıkıntılar yaşadıklarını belirterek ders sayısının 4'e ve ders sürelerinin 20 dakikaya indirilmesi yönünde MEB'e önerilerde bulunmuşlardır. Ayrıca uzaktan eğitimde yalnızca temel derslerin (Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi ve Hayat Bilgisi) verilmesi, beceri derslerinin uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmemesi yönünde talepte bulunmuşlardır. Bunun yanı sıra uzaktan eğitimle ilgili öğretmenlere uygulamalı hizmet içi eğitimler verilmesi yönünde öneriler sunmuşlardır. Öğretmenler okul yönetimine yönelik de bazı görüşler sunmuşlardır. EBA destek noktalarının artırılması ve her okulda EBA destek noktasının açılması, verimliliği artırıcı destek ve motivasyon artırıcı tutum sergilenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler, öğretmen eğitimi sürecine yönelik de öneriler sunmuşlardır. Öğretmen adaylarına uzaktan eğitime uygun eğitimler verilmesi, eğitim fakültelerindeki derslerin ve öğretmen eğitimi programlarının günümüz şartlarına göre güncellenmesi; bilgi, iletişim ve teknoloji becerilerini arttırmaya yönelik öğretmen adaylarına eğitimler verilmesi gerektiği hususunda görüş ve öneriler sunmuşlardır. Bu konuda görüş belirten Ö1 “*Öğretmen adaylarına artık hayatımızın bir parçası olan uzaktan eğitime uygun eğitimler verilmelidir. Eğitim fakültelerinde bu sürece uygun hiçbir geliştirici faaliyet yapılmadı. Buna uygun program oluşturulmalıdır.*” derken, Ö3 de “*Eğitim fakülteleri 1.sınıftan itibaren fakülte içine uygulamalı eğitimlerin olduğu bir okul yapabilir. Videolarla, somutlaştırılıp çekimlerle eksikler izletilerek, uygulatarak eğitimler geliştirilebilir. Staj eğitimleri 1.sınıftan itibaren verilmelidir.*” biçiminde görüşlerini ifade etmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar incelendiğinde uzaktan eğitime ilişkin algılarının olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenler uzaktan eğitimin etki ve sonuçlarının somut olarak görülmemesi ve verimli olmaması nedeniyle uzaktan eğitime ilişkin olumsuz bir tutum sergilemektedir. Konuyla ilgili alanyazın incelendiğinde araştırmanın bu bulgusunu destekleyen çalışmalar olduğu gibi aksini ortaya koyan çalışmalar olduğu da görülmektedir. Karakaya ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine yönelik olumsuz görüşlere sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Hebecci, Bertiz ve Alan (2020) tarafından yapılan çalışmada ise bu çalışmanın aksine öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin daha olumlu algılara sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algılarının değişken olmasında öğretim yaptıkları sınıf düzeylerinin önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Nitekim bu araştırmanın katılımcılarını ilkökul öğretmenleri oluşturmaktadır. İlkokul düzeyinde uzaktan eğitimin gerçekleştirilmesi öğretmen ve öğrenci açısından büyük sıkıntılar doğurmaktadır. Ancak ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin özdisiplinli olması ve öğrenme sorumluluğunu kendi üzerine almasının uzaktan eğitim sürecini daha da kolaylaştırabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda branş öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarının ilkökul öğretmenlerine göre daha olumlu olması beklenen bir sonuçtur.

Araştırma sonucunda uzaktan eğitimin sınıf yönetimi açısından birtakım katkıları ve sorunları olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimde sanal sınıfta gürültü ortamının azaldığı ve sessiz-gürültüsüz bir öğrenme ortamı oluşturulduğu, bu durumun sınıf yönetimini olumlu etkilediği belirtilmiştir. Uzaktan eğitimde sınıf yönetimini olumsuz etkileyen etmenler arasında ise öğrencilerin aile ortamındaki gürültünün öğretim sürecine yansması, kalabalık mevcutlu sınıflarda uzaktan eğitimde kontrolü sağlama güçlüğü, öğrencilerin sınıf kurallarına uymaması, ekran karşısında öğrencilerin dikkatini çekmede güçlük yaşanması ve disiplin sağlanamaması yer almaktadır. Sarı ve Nayır (2020)'ın yaptığı çalışmada da öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaması nedeniyle sınıf yönetimi konusunda problemler yaşadığı belirtilmiştir. Benzer biçimde Bergdahl ve Nouri (2021) tarafından yapılan çalışma sonuçları da öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde disiplin konusunda güçlük çektiklerini ortaya koymaktadır. Çalışmanın bu bulgularının aksine Karakaya ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmenlerin sınıf yönetimi, yeterlikler ve uygulama süreçleri açısından uzaktan eğitime ilişkin olumlu görüşlere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın katılımcılarının biyoloji öğretmenleri olduğu dikkate alınırsa sınıf yönetimi açısından ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin bireysel farklılıkları olması nedeniyle ilk ve

ortaöğretim düzeyinde sınıf yönetiminde farklı sorunlarla karşılaşılması muhtemel bir sonuçtur. Nitekim Korkmaz ve Toraman (2020) tarafından yapılan çalışmada ilk ve ortaöğretim düzeyinde öğretim yapan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar ile üniversite düzeyinde gerçekleştirilen öğretim uygulamalarında yaşanan sorunlar arasında farklılıklar bulunduğu vurgulanmıştır. Ceylan (2020)'a göre pandemi döneminde eğitim öğretim sürecinde yaşanan sorunların başında etkili sanal sınıf yönetimi becerilerinin yetersizliği yatmaktadır. Öğrencinin bulunduğu ortamlarda ses sıkıntısının olması, derslerde başka şeylerle uğraşarak dikkatini derse vermemesi ve motivasyon eksikliği sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlar arasında gösterilmiştir. Ayrıca öğrencilerin internet ve bilgisayar erişimi, sakin ortamlarda sürece katılım sağlamları da sanal sınıfların etkililiği için en önemli öğeler olarak gösterilmektedir.

Uzaktan eğitimin öğretme-öğrenme süreci açısından katkıları arasında öğretmenlerin derslerde daha fazla teknoloji destekli öğretim uygulamaları gerçekleştirme imkânının olması, soru-cevap tekniğinin daha fazla kullanılması, dijital oyun ve etkinliklerin dersleri daha eğlenceli hale getirmesi, Web 2.0 araçlarının öğretim sürecinde daha fazla kullanılması yer almaktadır. Buna karşın yaparak-yaşayarak (somut) öğrenmenin gerçekleşmemesi, sürekli ekrana bakmaya bağlı sorunları artırması, etkileşim azlığı, işbirliğine dayalı grup çalışmalarının gerçekleştirilememesi, video dışında ders kaynak ve materyallerinin öğretim sürecinde kullanılamaması, teknolojiyi kullanmada zorluk yaşanması, çocukların algılama ve konuşma becerilerinde yetersizlik yaşanması ve zaman yetersizliği nedeniyle her öğrencinin derse aktif katılamaması öğretme-öğrenme süreci bakımından uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlar arasında gösterilmiştir. Bergdahl ve Nouri (2021) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler uzaktan eğitimin sosyal etkileşim ve öğrenme koşulları açısından geleneksel sınıf uygulamalarıyla aynı olmadığı görüşündedir.

Araştırma sonucunda uzaktan eğitiminde online görüşmeler yoluyla daha fazla veliye ulaşma imkânının bulunması nedeniyle öğretmen-veli iletişiminin arttığı, buna karşın öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen iletişiminin sanal ortamda olumsuz etkilendiği, iletişimde teknik sorunlar yaşandığı, ev ortamının iletişimi güçleştirdiği, uzaktan eğitimde sosyal etkileşimin etkin bir biçimde gerçekleşmediği, duygular yeterince aktarılamadığı için de örgün eğitime göre uzaktan eğitimin iletişimde yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Alanyazında benzer sonuçlara sahip çalışmalar da mevcuttur. Arora ve Srinivasan (2020) tarafından yapılan çalışmada da uzaktan eğitimde etkileşim ve iletişim eksikliği, bağlantı sorunları ve derse katılım oranının düşük olması karşılaşılan en büyük sorunlar olarak gösterilmektedir. Kaya ve Önder (2002) uzaktan eğitimde yüz yüze eğitimde olduğu gibi yüksek düzeyde etkileşim ve sosyal iletişimin kolayca sağlanamadığını ifade etmektedir. Hebecci, Bertiz ve Alan (2020) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların dikkat çektiği en önemli sorun uzaktan eğitimde etkileşim eksikliğidir. Benzer biçimde Korkmaz ve Toraman (2020)'ın araştırma sonuçları da uzaktan eğitimde eğitimci-öğrenci etkileşiminin olmadığına dikkat çekmektedir. Bergdahl ve Nouri (2021) öğrenci etkileşimini ve işbirliğini etkinleştirme konusunda öğretmenlerin çoğunun uzaktan eğitimde sorun yaşadığını, Özdoğan ve Berkant (2020) uzaktan eğitimde çevresel iletişim ve etkileşim eksikliği yaşandığını vurgulamış ve uzaktan eğitimin sosyalleşme bakımından yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Moore ve Kearsley (2012) de mesafe algısının öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi zayıflatmaya neden olduğunu açıklamıştır. Benzer biçimde Orhan ve Beyhan (2020) tarafından yapılan çalışma sonucunda da öğretmenler tarafından uzaktan eğitim, iletişim ve etkileşim kalitesi eksikliği nedeniyle örgün eğitime göre daha az başarılı olmuştur.

Yapılan bu çalışmada uzaktan eğitimin ölçme ve değerlendirme bağlamında değerlendirme çeşitliliğini ve sıklığını artırması, anında ve hızlı değerlendirmeye imkân sunması, daha pratik bir biçimde sonuçlara ulaşmayı kolaylaştırması, yeni ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımına ilişkin öğretmenlerin bilgi ve beceri edinmelerini sağlaması gibi katkılarının olduğu ortaya çıkmıştır. Buna karşın öğrencilerin öğrenme düzeyini tam olarak tespit edememe, velilerin ölçme sürecine müdahale etmesi nedeniyle adil ve sağlıklı bir biçimde değerlendirme gerçekleştirilememesi ve yazma becerilerinin etkili bir biçimde değerlendirilememesi nedeniyle uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme sürecinde sorunlar yaşandığı ortaya çıkmıştır. Korkmaz ve Toraman (2020) tarafından yapılan çalışmada da güvenilir bir ölçme-değerlendirme yapılamadığı ve uzaktan eğitimde öğrencilerin nasıl değerlendirileceği konusunda öğretmenlerin bilgi eksikliği olduğu ortaya çıkmıştır. Bergdahl ve Nouri

(2021) tarafından yapılan çalışmada öğretmenler güvenli dijital sınavı destekleyecek araçların eksikliği nedeniyle dönem notlarının sıkıntılı olabileceğini ifade etmişlerdir. Özdoğan ve Berkant (2020) uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme eksikliğini önemli bir sorun olarak göstermiştir. Saygı (2021) tarafından yapılan çalışmada da sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme çalışmalarını uzaktan eğitimde etkili bir biçimde gerçekleştiremedikleri ortaya çıkmıştır. Şahin ve Erdem-Kara (2020) uzaktan eğitim sürecinde geleneksel formatta uygulanan sınavların yerini alabilecek, ölçme amacına hizmet eden geçerli ve güvenilir uygulamaların hayata geçirilememesini ölçme ve değerlendirmede esas sorun olarak göstermişlerdir.

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin teknoloji kullanımı açısından uzaktan eğitimin önemli katkılarına olduğuna inandıkları ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde ve günlük yaşamda teknoloji kullanımında artış yaşandığı, öğretmen-öğrenci ve velilerin teknoloji kullanma becerilerinin geliştiği, Web 2.0 araçlarının ve diğer bazı bilgisayar programlarının kullanılmasına ilişkin becerilerde artış yaşandığı, ayrıca uzaktan eğitimin öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemeye de katkı sunduğu vurgulanmıştır. Buna karşın öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin daha önceden bilgi ve beceri sahibi olmamaları, uzaktan eğitime hazırlıksız geçilmesi nedeniyle sistemin işleyişini tam olarak kavrayamamaları, kullanılan teknolojilerin öğrencilerin öğrenme alanlarına hitap etmemesi, yaparak yaşayarak somut öğrenme imkânı sunmaması, teknoloji bağımlılığını artırması, ders sürecinde internet bağlantı sorunları yaşanması, eğitime eşit erişim imkânı sunulmaması gibi nedenler uzaktan eğitimde teknolojik açıdan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar arasında yer almaktadır. Karakaya ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada da uzaktan eğitim sürecinin öğretmenlerde teknoloji kullanımını artırdığı ortaya çıkmıştır. Hilli (2020) de uzaktan eğitimin işleyişine hazır olmayan ve zorluklarla karşılaşan öğretmenlerin uzaktan eğitime daha az istekli olduklarını vurgulamaktadır. Sarı ve Nayır (2020)'in çalışmasında da uzaktan eğitimde öğretmenlerin internet erişiminde zorluklar yaşadıkları, teknik altyapı eksikliklerinin önemli bir sorun olduğu vurgulanmıştır. Korkmaz ve Toraman (2020) tarafından yapılan çalışmada çevrimiçi öğrenme uygulamaları sırasında eğitimcilerin ve öğrencilerin internet bağlantı sorunları yaşadıkları belirtilmiştir. Benzer biçimde Özdoğan ve Berkant (2020) da uzaktan eğitimde en çok internet ve bilgisayar gibi kaynakların yetersizliği nedeniyle teknik sorunlar yaşandığını ifade etmektedir. Hebecci, Bertiz ve Alan (2020) da öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitime hazırlıksız geçtiklerini belirterek donanım eksikliği ve altyapı sorunları nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde sorunlar yaşandığını açıklamıştır. Karakaya ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada da uzaktan eğitimde teknolojik altyapı ve bilgi eksikliğinden kaynaklanan sorunların olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda uzaktan eğitim sayesinde öğretmenlerin dijital araç gereçleri derslerde kullanma becerilerinin geliştiği, dijital ders içeriklerinin, Web 2.0 araçlarının, video ve görsel materyallerin öğretim sürecinde daha fazla kullanıldığı ve uzaktan eğitim sürecinde ailelerin eğitim harcamalarının azaldığı ortaya çıkmıştır. Karakaya ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada da zenginleştirilmiş içerik ve görsel ders materyalleri sunması nedeniyle uzaktan eğitimin öğretmenler açısından olumlu bulunduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitimde dijital ortamlarda sunulan materyallerin öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmesine imkân vermemesi nedeniyle de etkili bir öğrenmenin gerçekleştirilemediği, örgün eğitim sürecinde kullanılan materyallerin uzaktan eğitimde kullanılmaması nedeniyle derste kullanılan öğretim ders araç gereçlerinin yalnızca görsel ve dijital içerikli olanlarla sınırlı kaldığı araştırmanın dikkat çeken sonuçları arasındadır. Chao, Saj ve Tessier (2006)'e göre öğrenme ve öğretme kaynak ve materyallerinin niceliği ve kalitesi uzaktan eğitimin kalitesini etkileyen en önemli faktörlerdir. Hebecci, Bertiz ve Alan (2020) uzaktan eğitimde materyal kullanımının yetersiz olduğunu ve nitelikli materyal sayısının artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Koçoğlu ve Tekdal (2020) tarafından uzaktan eğitimde öğretmenlerin yalnızca birkaç kaynakla dersleri yürütebildikleri, öğretmen ve öğrencilere yönelik kaynak ve materyallerin yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin çocuklarda dikkat dağınıklığına neden olması, uzaktan eğitime katılan ve katılmayan (yeterli donanıma ve alt yapıya sahip olan ve olmayan) öğrenciler arasında eğitim eşitsizliği yaratması, derslere aktif katılımın gerçekleşmemesi, ölçme ve değerlendirmenin adil ve sağlıklı bir biçimde gerçekleşmemesi, çocukların duygusal gelişimini ve sosyalleşmesini olumsuz etkilemesi, örgün eğitimden daha zor ve yorucu olması, iletişimi

sınırlandırması, çocukların bencil, kuralsız, disiplinsiz ve bağımlı bireyler olarak yetişmesine neden olması ve ilköğretim öğrencilerinin yaş grubuna uygun olmaması gerekçesiyle uzaktan eğitime karşı olumsuz görüşte oldukları ve bu öğretim yaklaşımının kullanılmasına karşı çıktıkları ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitimin niteliğinin artırılması için sınıf öğretmenlerinin sundukları görüş ve öneriler incelendiğinde, öğretmenlerin uzaktan eğitimde ilköğretim düzeyi için ders sayısının fazla, ders sürelerinin de uzun olduğu, ders sayılarının ve sürelerinin azaltılması gerektiği, yalnızca temel derslerin uzaktan eğitimle verilmesi gerektiği görüşünde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca uzaktan eğitimle ilgili teknik ve uygulamalı bilgi ve becerilerinin artırılması için öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi, okullarda EBA destek noktalarının artırılması, okul yönetimi tarafından öğretmenlerin motivasyonlarını artırıcı tutum sergilenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra uzaktan eğitime ilişkin öğretmen adaylarının bilgi ve becerilerinin artırılması için de öğretmen eğitimi programlarında güncellemeler yapılması, bilgi ve iletişim teknolojileri hakkında bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Threlkeld ve Brzoska'ya (1994) göre uzaktan eğitim, öğretmenlerin, özellikle içerik uzmanı, etkileşimi kolaylaştırıcı, ders tasarımcısı ve öğrenme danışmanı olmak üzere çeşitli öğretim işlevlerinde uzmanlaşmasını gerektirir, ancak çoğu öğretmen ve yönetici bu tür uygulamalara yabancıdır. Bu nedenle uzaktan eğitimin niteliğinin artırılması için öncelikle öğretmenlerin bu uygulamalara yönelik eğitim almaları gerektiği düşünülmektedir. Koçoğlu ve Tekdal (2020) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda yeterli eğitim almadıkları ortaya çıkmıştır. Korkmaz ve Toraman (2020) uzaktan eğitim uygulamaları sırasında öğretmenlerin bazı sorunlar yaşadıklarını ve eğitimde gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini düşündüklerini vurgulamıştır. Aynı çalışmada eğitimcilerin çevrimiçi öğrenme ortamı ile ilgili yetkinliklerinin desteklenmesi, çevrimiçi öğrenme yönetim sistemlerini kullanacak şekilde yetiştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Özdoğan ve Berkant (2020) tarafından da uzaktan eğitimin niteliğinin artırılabilmesi için sunulan çözüm önerileri arasında altyapının güçlendirilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması, öğrencilerin derse aktif katılımının artırılması ve ders sayısının azaltılması yer almaktadır. Kızıldaş ve Çetinkaya Özdemir (2021) de bu çalışmamızın bulgularına benzer biçimde uzaktan eğitim konusunda sınıf öğretmeni adaylarının niteliğinin artırılması için EBA gibi platformların kullanımının öğretmen eğitimi programlarına eklenmesi ve öğretmen adaylarının hizmet öncesinde bu platformlarla tanışmalarının sağlanması gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda uygulayıcılara ve politika geliştiricilere yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarının olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimle ilgili bilgi ve beceri eksikliğinin, süreçte yaşanan teknik ve altyapı sorunlarının ve öğrencilerin bu konuda deneyimsiz olmasının öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin algılarının olumsuz olmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili bilgi ve deneyim edinmelerini sağlayacak hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- Araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitimde sınıf yönetimi konusunda sorunlar yaşadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlere uzaktan eğitimde etkili sınıf yönetimi konusunda eğitimler verilmelidir.
- Uzaktan eğitimde öğrencilerde somut öğrenmelerin gerçekleştirilememesi ve öğrenci katılımının azlığı öğretim ve öğrenme süreci açısından önemli sorunlar olarak görülmektedir. Bu nedenle uzaktan eğitimde öğrenci katılımını artıracak ve öğrencilerin somut öğrenme deneyimleri yaşamalarını sağlayacak farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır.
- Öğretmenler ölçme ve değerlendirme boyutunda uzaktan eğitimde özellikle velilerin süreç müdahale etmeleri nedeniyle değerlendirmenin adil ve objektif bir şekilde yapılamamasını önemli bir sorun olarak görmektedir. Aileler ölçme ve değerlendirmede objektifliğin ve adil değerlendirmenin önemi konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Uzaktan eğitimin niteliğinin artırılması için ilköğretimde ders sayısının ve ders süresinin azaltılması, yalnızca temel derslerin uzaktan eğitimle yapılması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için her öğrencinin teknolojik donanıma ve internet altyapısına sahip olması, velilerin uzaktan eğitimle ilgili bilinçlendirilmesi ve ders sürecine müdahalelerinin önlenmesi, eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi programlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi ve

becerileri de içerecek biçimde güncellenmesi ve teknoloji kullanımı konusunda öğretmen adaylarının donanımlı bir biçimde yetiştirilmesi sağlanmalıdır.

- Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanıldığı için sınırlı sayıda öğretmenin görüşü alınmıştır. Daha fazla öğretmenin uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin deneyimlerini ve görüşlerini ortaya çıkarabilmek için nicel bir yöntem kullanılarak tarama modeliyle anket yoluyla daha fazla veriye ulaşılabilir.
- Araştırma ilkökul düzeyindeki öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri ile sınırlıdır. Farklı öğretim kademelerinde görev yapan öğretmenlerin görüşleri de alınabilir.

Yazarların Katkı Oranı

Bu makaleye birinci yazarın %50, ikinci yazarın %25 ve üçüncü yazarın %25 oranında katkısı vardır.

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması teşkil edebilecek bir durum yoktur.

Kaynaklar

- Alkan, C. (1987). *Açık öğretim: Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 157.
- Arora, A. K. and Srinivasan, R. (2020). Impact of pandemic COVID-19 on the teaching-learning process: A study of higher education teachers. *Prabandhan: Indian Journal of Management*, 13(4), 43-56.
- Ballová Mikušková, E. and Verešová, M. (2020). Distance education during covid-19: the perspective of Slovak teachers. *Problems of Education in the 21st Century*, 78(6), 884-906.
- Bergdahl, N. and Nouri, J. (2021). Covid-19 and crisis-prompted distance education in Sweden. *Technology, Knowledge and Learning*, 26, 443-459 <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09470-6>
- Ceylan, M. (2020). Sanal sınıfların yönetimi. D. Kürüm Yapıcıoğlu, (Ed.), *Pandemi döneminde eğitim: İyileştirelim iyileşelim* içinde (295-352). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chao, T., Saj, T. and Tessier, F. (2006). Establishing a quality review for online courses. *Educause Quarterly*, 29(3), 32-39.
- Clark, J. T. (2020). Distance education. E. Iadanza (Ed.), *Clinical engineering handbook in* (2 Ed., Vol. 4), (pp. 410-415). Elsevier Inc.
- Creswell, J.W. and Poth, C.N. (2018) *Qualitative inquiry and research design choosing among five approaches* (4th Edition), Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Creswell, J.W. (2014). *Research design: Qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks. CA: Sage.
- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 273-292. DOI: 10.37669/milliegitim.775620.

- Doğan, S. ve Koçak, E (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (14), 110-124.
- Hebecci, M. T., Bertiz, Y. and Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 267-282.
- Hilli, C. (2020). Distance teaching in small rural primary schools: a participatory action research project. *Educational Action Research*, 28(1), 38–52.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Karakaya, F., Arik, S., Cimen, O. and Yilmaz, M. (2020). Investigation of the views of biology teachers on distance education during the COVID-19 pandemic. *Journal of Education in Science, Environment and Health (JESEH)*, 6(4), 246-258. DOI:10.21891/jeseh.792984
- Kaya, Z. ve Önder, H. (2002). İnternet yoluyla öğretimde ergonomi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 48-54.
- Keegan, D. (1986). *The foundations of distance education*. London: Croom Helm.
- Kesendere, Y., Şenol-Sakin, A. ve Acar, A.K. (2020). Educators' views on online/distance violin education at Covid-19 outbreak. *Journal for the Interdisciplinary Art and Education*, 1(1), 1-19. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/jiae.1>
- Kızıldaş, Y. ve Çetinkaya Özdemir, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (80), 1896-1914.
- Kiryakova, G. (2009). Review of distance education. *Trakia Journal of Sciences*, 7(3), 29-34.
- Koçoğlu, E. ve Tekdal, D. (2020). Analysis of distance education activities conducted during COVID-19 pandemic. *Educational Research and Reviews*, 15(9), 536-543.
- Korkmaz, G. ve Toraman, Ç. (2020). Are we ready for the post-COVID-19 educational practice? An investigation into what educators think as to online learning. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 293-309.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Moore, M. G. and Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning* (3th Ed.). Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Nirmalani Gunawardena, C. and Stock McIsaac, M. (2004). *Distance education*. In D. Jonassen (Ed.), *Handbook of research on educational communications and technology*. (2nd Ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
- Orhan, G. ve Beyhan, Ö. (2020). Teachers' perceptions and teaching experiences on distance education through synchronous video conferencing during covid-19 pandemic. *Social Sciences and Education Research Review*, 7 (1), 8-44.
- Özdoğan, A. ve Berkant, H. G. (2020). The examination of stakeholders' opinions on distance education during the covid-19 epidemic. *Milli Eğitim*; 49(1), 3-43.

- Sari, T. ve Nayır, F. (2020). Challenges in distance education during the (covid-19) pandemic period. *Qualitative Research in Education*, 9 (3), 328–360. <https://doi.org/10.17583/qre.2020.5872>
- Saygı, H. (2021). Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129.
- Siemens, G., Gašević, D. and Dawson, S. (2015). Preparing for the Digital University: A review of the history and current state of distance, blended, and online learning. Arlington: Link Research Lab. <http://linkresearchlab.org/PreparingDigitalUniversity.pdf>.
- Şahin, M.D. ve Erdem-Kara, B. (2020). Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme. Kürüm Yapıcıoğlu, D. (Edt.), *Pandemi döneminde eğitim: İyileştirelim iyileşelim* (354-383). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB, 2020, 19 Mart). Bakan Selçuk, 23 Mart'ta başlayacak uzaktan eğitime ilişkin detayları anlattı. <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-23-martta-baslayacak-uzaktan-egitime-iliskin-detaylari-anlatti/haber/20554/tr>
- Threlkeld, R. and Brzoska, K. (1994). Research in distance education. In B. Willis (Ed.), *Distance education: Strategies and tools*, (41-66). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO, 2020, 12 March). COVID-19 educational disruption and response. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Wills, B. D. (1993). *Distance education: A practical guide*. Educational Technology.
- World Bank. (2020, 2 April). Remote learning, distance education and online learning during the covid19 pandemic. eLearning World Bank. <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/33499>
- World Health Organization. (2020, 27 April). COVID 19-timeline. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/detail/27-04-2020-who-timeline---covid-19>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

The purpose of this research is to determine the opinions of classroom teachers about the contributions and problems of the distance education process. In this context, this research tried to find answers to the following questions:

1. What are primary school teachers' perceptions of distance education?
2. What are the teachers' views on distance education's contributions and problems in terms of classroom management, the teaching-learning process, communication skills, assessment and evaluation, use of technology and material-course equipment?
3. What are the opinions and justifications of teachers regarding to the continuation of the distance education process?
4. What are the opinions and suggestions of teachers in order to increase the quality of the distance education process?

Method

Case study, one of the qualitative research designs, was used in this research. Maximum variation sampling, one of the purposive sampling techniques, was used to determine the research participants, and 20 classroom teachers teaching in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades participated in the research in the academic year of 2020-2021. A semi-structured interview form consisting of 9 questions developed by the researchers was used to determine the views and experiences of classroom teachers regarding distance education practices. Descriptive analysis technique was used in the analysis of the research data. To increase the reliability of data analysis, Miles and Huberman's (1994) reliability analysis formula was used and as a result we found that $P=93$. In order to ensure the internal reliability of the research, direct quotations from the views of the participants were included.

Results, Discussion and Recommendations

In this study, it was revealed that teachers' perceptions of distance education were negative. Teachers have a negative attitude towards distance education because the effects and results of it is not seen concretely and also distance education is not efficient.

As a result of the research, it has been revealed that distance education has some contributions and problems in terms of classroom management. It has been stated that in distance education, the virtual classroom becomes quiet-noise-free learning environment, which positively affects classroom management. The reflection of the noise in the family while the students are in the virtual classroom, the difficulty in controlling the crowded classrooms in the distance education, the students' failure to comply with the classroom rules, the difficulty in attracting the attention of the students in front of the screen and the lack of discipline are among the factors that negatively affect the classroom management in distance education.

Among the contributions of distance education in terms of teaching-learning process are that teachers have the opportunity to implement more technology-supported teaching practices in lessons, use question-answer technique more, digital games and activities make lessons more enjoyable, and Web 2.0 tools are used more in the teaching process. On the other hand, learning by doing concrete experience does not occur, it increases the problems related to constantly looking at the screen, lack of interaction, inability to perform cooperative group work, not being able to use course resources and materials other than video in the teaching process, difficulties in using technology, inadequacy in children's perception and speaking skills at a distance, reported as negative aspects of education. In addition, the fact that every student cannot attend the lesson actively due to lack of time has been shown among the problems encountered in distance education in terms of the teaching-learning process.

It has been revealed that distance education has contributions such as increasing the variety and frequency of measurement and evaluation, enabling instant and rapid evaluation, enabling teachers to acquire knowledge and skills regarding the use of new measurement and evaluation tools. On the other hand, it has been noted that there are problems in the assessment and evaluation process in distance education due to the inability to determine the learning level of the students exactly, the inability to make a fair and healthy assessment due to the parents' intervention in the assessment process, and the inability to evaluate their writing skills effectively.

As a result of the research, it has been found that the technology use skills of teachers, students and parents in distance education have improved. There has been an increase in the skills of using Web 2.0 tools and some other computer programs, and distance education also contributes to supporting the professional development of teachers. On the other hand, there are problems of distance education such as teachers' lack of previous knowledge and skills regarding to distance education, the technologies used do not address students' learning areas, not providing concrete learning opportunities by doing, increasing technology addiction, experiencing internet connection problems during the course process, and not providing equal access to education.

Moreover, our research showed that teachers have negative perceptions towards the continuation of distance education. According to teachers' opinions, distance education causes distraction among children, and education inequality is created between students who participate in distance education and those who cannot (with and without adequate equipment and infrastructure). In addition, in distance education, students cannot actively participate in the lessons. Measurement and evaluation do not take place fairly, and children's emotional development and socialization are negatively affected. Teachers also add that distance education is more difficult and tiring than formal education. In addition, since distance education is not suitable for the age group of primary school students, teachers do not want to continue to the distance education.

Furthermore, this research expressed that teachers needed in-service training to increase their technical and applied knowledge and skills. Teachers think that EBA's support areas should be increased in schools. Also, teachers emphasized that in order to increase the knowledge and skills of teacher candidates regarding distance education, updates should be made in the education programs and studies should be carried out to increase their knowledge and skills about information and communication technologies. Koçoğlu and Tekdal's paper (2020) stated that teachers did not receive sufficient training on distance education. Similarly, Korkmaz and Toraman's work (2020) emphasized that teachers experienced some problems during distance education practices, and they thought that necessary precautions should be taken in education.

In line with the results of this research, the following recommendations are presented to practitioners and policymakers:

- In-service trainings should be organized to enable teachers to gain knowledge and experience about distance education.
- Teachers should be trained on effective classroom management in distance education.
- Different methods and techniques should be used in distance education that will increase student participation and enable students to have concrete learning experiences.
- Families should be made aware of the importance of objectivity and fair evaluation in measurement and evaluation.
- In distance education, the number of lessons in primary school and the duration of lessons should be reduced, only basic lessons should be done with distance education.
- Parents should be made aware of distance education and their intervention in the course process should be prevented.
- Teacher training programs in faculty of education should be updated to include knowledge and skills regarding distance education, and teacher candidates should be trained in a well-equipped manner in the use of technology.